

РЕЦЕНЗИЈА

**ЗА РАКОПИСОТ НА СКРИПТАТА СО НАСЛОВ „КЛИНИЧКА БИОХЕМИЈА“
ОД ДОЦ. Д-Р ДАНИЈЕЛА ЈАНИКЕВИЌ-ИВАНОВСКА И М-Р МАРИЈА
АТАНАСОВА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” - ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-157/26 од 142. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 24.6.2015 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Светлана Цековска, редовен професор на Медицинскиот факултет при УКИМ - Скопје;
- проф. д-р Татјана Рушковска, вонреден професор на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип,
за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „**Клиничка биохемија**” од доц. д-р Данијела Јаникевиќ-Ивановска и м-р Марија Атанасова, наменет за студентите на тригодишните стручни студии, студиска програма Медицински лаборанти на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Ракописот „Клиничка биохемија” претставува заокружена целина конципирана во согласност со Наставната програма по предметот Клиничка биохемија, наменета за студентите на прв циклус од тригодишните стручни студии, студиска програма Медицински лаборанти. Предметот Клиничка биохемија за лаборанти се изучува како задолжителен предмет во трета година, VI семестар на Медицинскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, со неделен фонд на часови 3+2+1, носи 6 кредити вкупно 180. Ракописот е наменет за студентите како основна литература во изучување на наставните содржини во горенаведениот предмет и целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот

Ракописот е пишуван во согласност со одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” – Штип. Пишуван е на македонски јазик во А₄ формат, употребен е фонт Arial и големина на фонт 10, нормален проред, со вкупна содржина од 190 страници и 25 референци. Обемот и содржината на ракописот ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и предавања предвидени за соодветниот предмет.

Податоци за постоење на сличен наслов

Ракописот претставува значаен труд кој ќе им помогне на студентите од тригодишните стручни студии - студиска програма Медицински лаборанти да го совладаат материјалот со сите новини во методологијата и процедурите, а со тоа да ги надградат своите знаења од оваа област. Постојат слични помагала кои до сега ја покриваа наставата за соодветниот предмет, но не беа концепирани за стручните студии. Нормално, материјата од некои поглавја помалку или повеќе е застапена во другите скрипти, меѓутоа како целина и начин на обработка на материјата на ракописот е автентично дело.

Краток опис на содржината

Во делот *Вовед во медицинска лабораторија* е објаснето функционирањето на една биохемиска лабораторија, како и нејзината потребна документација.

Во вториот дел се обработува контролата на квалитет, проценка на биохемиски тестови кои се изработуваат, воведувањето на тест и добивање на референтни резултати за дадената популација. Посебен акцент се дава во подготовката на пациентот за добивање на биолошкиот материјал.

Во третото поглавје се дадени аспекти од суштинско значење за биохемиската лабораторија, одредување на анализи покрај постела на болниот, воведување на автоматизација во лабораториите, како и нивна акредитација и здобивање на сертификати за нејзината непречено функционирање.

Во четвртото поглавје е објаснета лабораториската дијагностика на одредување на јаглените хидрати, како и нивното дијагностичко значење преку одредување на гликемија, ОГТТ тест кај трудници, како и одредување на ХБА1ц како задолжителен скрининг тест.

Во петтото поглавје е објаснета лабораториската дијагностика на одредување на протеинскиот статус, како и инфламаторски параметри кои имаат големо дијагностичко значење при дијагностицирањето на пациентот.

Во шестото поглавје е објаснето лабораториската дијагностика на одредување на јаглените хидрати, нивното дијагностичко значење, нарушувањето на липидниот и липопротеинскиот метаболизам, нивната улога во атеросклерозата.

Во седмо поглавје е објаснета лабораториската дијагностика на одредување на ензимите, како и нивното дијагностичко значење во испитување на функцијата на црниот дроб и срцето.

Во осмото поглавје е објаснета лабораториската дијагностика на одредување на деградационите продукти и нивното клиничко значење за функционирање на бубрезите и црниот дроб.

Во деветтото поглавје е објаснета лабораториската дијагностика на одредување на електролитите, нивното дијагностичко значење на натрим, калиум, калциум, фосфор, и железо, кои се од витална важност за човековиот организам.

Во десеттото поглавје се опишани хормоните, како и применетите нови методи со хемилуминисценција за нивно одредување кои се во чекор со европските стандарди.

Во последното поглавје е опишано дијагностичкото значење на тропонинот како маркер.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот овозможува изучување на основните поими од клиничка биохемија, како и нивната примена. Наставните единици се елаборирани системски и прегледно, што е основен предуслов студентите да можат лесно да ја следат, да ја воспримаат и да ја разберат суштината на овие содржини. Скриптата е наменета за студентите на тригодишните стручни студии - студиска програма Медицински лаборанти.

Со оглед на изложеното на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му **препорачуваме скриптата со наслов „Клиничка биохемија“ од доц. д-р Данијела Јаниќевиќ-Иваноска и м-р Марија Атанасова да ја прифати за печатење како интерна скрипта.**

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Проф. д-р Светлана Цековска, с.р.
Проф. д-р Татјана Рушковска, с.р.**